

Sükutun da öz dili olur. Bu fikri fəlsəfi çalardadır. Bir tapmaca nümunəsini xatırlatmaq xalq təfəkküründə verilən eyhamlı cavabdan bu deyim bir məqamına da işıq düşür:

*Ağaca çıxdım adamla,
Bir nəlbəki badamla.
Nə dili var, nə ağzi,
Hey danışır adamla.*

Bu tapmacanın cavabı radio-qəbuledici kimi göstərilir. Amma mən bu cavaba kitabların, qəzetlərin dilini də əlavə edərdim.

Bir dəfə mütləh edirdim, mənə kənardan müşayiət edən iş yoldaşım professor Ramil Əliyev oxu prosesində dilimin, dodaqlarımın tərənəmliyini görüb, bildirdi ki, səndə gözəl oxuya bilmək qabiliyyəti var, bu istedad hər kəşə nəsih olmur. Cavab verdim ki, mən həmişə gözəlrimlə oxuyuram, ruhumla, ürəyimlə qavrayıram, dilimi, dodağımı heç vaxt tərənəmim.

Bəli, bu mənada kitablar, qəzetlər adamları dilsiz-ağızsız müsahib olub danışır, özü də sükutun canlı dilində. Demək, sükutun da dili var. Buna obrazlı el ifadəsilə Süleyman dili də demək olar. Bax 80 ildir ki, doğma qəzetimiz "Xudafərin"lə biz də bu sayaq danışırıq-dərdləşirik. Sevə-sevə düz 80 ildir ki, "Xudafərin" qəzetini oxuyuruq. Elə sevginin-məhəbbətin də dili dilsiz olur. Biz doğma qəzetimizlə sevgi dilində, məhəbbət dilində danışmışıq, həmsöhbət olmuşuq bu səksən ildə...

Bu günlərdə 80 illik bir sevginin bayramını elədik - sözün ocağına yığıdıq. "Xudafərin" adlı isti ocağın kürsüsində bishən-püxtələşən qələm əhlinin, sözü tutuya kimi müqəddəs tutanların, sözün işığına pərvanə kimi dolananların məclisində doğma qəzetimizin 80 illik yubileyi təntənə ilə qeyd olundu. 80 illik bir tarixə canlı şahidlik edən "Xudafərin" - canlı yaddaş salnamamız bir-bir-əyənə varışdı, təzədən keçmiş döndük, keçənləri yad elədik...

Sənə təriflər, alqışlar söyləndi doğma "Xudafərin"imizin, "Xudafərin-80" yubiley tədbirində həm də qəriblik taleyi yaşamağa uğraşan qəzetimizin tezliklə qürbət nisgili çəkməkdən azad olunması fikri arzulandı... Biz də doğma Cəbrayılımda görüşmək-toplaşmaq arzumuzun doğrulduğunu günün tezliklə gəlib çatmasını və bu xoş müjdənin qəzetimizin səhifələrini bəzəməsinə arzulayırıq. Qürbətdən vətənə dönmə "Xudafərin" in bayramında görüşək, özizlərimiz!

* * *

Dekabrın 8-də Cəbrayıl rayon İcra Hakimiyyətinin orqanı olan "Xudafərin" qəzetinin nəşrə başlanmasının 80 illik yubileyi münasibətilə ümumrayon tədbiri keçirildi.

Yığılma giriş sözü ilə rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı cənab Mahmud Quliyev açdı.

RİH başçısı 1932-ci ildən "Lenin bayrağı", 1967-ci ildən "Kolxozçu" və nəhayət, 1990-cı illərin əvvəllərindən "Xudafərin" adı ilə nəşr olunan, rayonumuzun iqtisadi, ictimai-siyasi, ədəbi-əlminə güzgü tutan qəzetin sabiq baş redaktorlarından Adil Əbilov, Xasay Əliyev, Əfsər Məmmədov, Qubadlı rayonundan İncilab Əliyev, Sirac Rüstəmov, Ədil Şərifov, Seyfəddin Əliyevin, habelə qəzetdə fəaliyyət göstərmiş digər mərhum əməkdaşlarının ruhlarına ehtiram əlaməti olaraq xatirələrini bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsini təklif etdi.

Jurnalstlərimizin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla anıldıqdan sonra Mahmud müəllim Azərbaycan Respublikası Milli Bankının İdarə Heyətinin sədri Elman Rüstəmovun üzrlü səbəbdən tədbirə gələ bilmədiyini bildirib, yubiley iştirakçılarının onun təbriklərini çatdırdı.

Qəzetimizin 80 yaşı

"Xudafərin" - 80 - yubiley tədbirindən qeydlər

RİH başçısı M.Quliyev çıxışında "Xudafərin" qəzetinin fəaliyyət tarixinə toxunaraq, daha sonra nisbətən sonrakı dövrlərə - 1993-cü ilin məcburi köçkünlük illərinə də diqqəti çəkdi. Rəhmətlik Seyfəddin Əliyevin qəzetin fəaliyyətini bərpa eləməsi yolundakı fədakarlığından danışdı, daha sonra isə Şahib Abdullayevin qəzetə baş redaktor təyin edilməsindən və onun bu sahədəki mühüm xidmətlərindən söz açdı.

Rayon rəhbəri bu dövrdə "Xudafərin" in rayon əhalisi tərəfindən maraqla qarşılanıb oxunmasından, 58 rayona səpələnmiş camaatımızın bu qəzet vasitəsilə bir-birlərindən xəbər tutmasından da təqdirəlayiq hal kimi bəhs etdi. Bildirdi ki, 2009-cu ilin yanvarından onun Sərəncamı ilə filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Şakir Albaliyev qəzetə baş redaktor təyin olunmuşdur və hazırda da onun redaktorluğu altında qəzet vaxtaşırı olaraq oxucuların görüşünə gəlir.

Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı M.Quliyev çıxışının sonunda bir daha yubiley münasibətilə təbrik dolu sözlər söyləyib, qəzetin fəaliyyətinə uğurlar arzuladı.

Mahmud müəllim qəzetin sabiq əməkdaşlarını, qəzetin fəaliyyətində əməyi olanları Fəxri Fərmanlarla təltif etdi. Təltif olunanların sırasında Afər Əhmədov, Əlfəs Hüseynov, Əmir Abbasov, Sərməst Seyidəliyev, Qabil Əhmədov, Əlirza Əzizli, Şahib Abdullayev, Hürriyyət Məmmədov, Şamo Rizvanov, Savalan Fə-rəcov, Hidayət Səfərlı, Bəhram Zeynalov, Şakir Albaliyev və başqalarının adları vardı.

Məruzə üçün xitabət kürsüsünə çıxan "Xudafərin" qəzetinin baş redaktoru Şakir Əli-foğlu yubiley iştirakçılarını salamlayıb, bu gün təkcə özünün - "Xudafərin" qəzetinin yox, həm yazarların, həm də oxucuların - bu mənada isə bütün rayon ictimaiyyətinin yubiley bayramı olduğunu xüsusi vurğuladı, daha

sonra isə qəzetin yaranma tarixi, məramı, məqsədi barədə məruzə etdi.

Baş redaktor məruzəsini tamamladıqdan sonra rayon rəhbəri Mahmud Quliyev qəzetə göstərdiyi maddi-mənəvi dəstəyə görə xüsusi təşəkkürlərini bildirdi.

Şair-publisist Əlirza Xələfli çıxışında qəzetin keçmişlə bağlı xatirələrini çözüdü, əməkdaşlarını xatırladı. Yaradıcılığa bu qəzətdən başladığını deyən natiq Sirac Rüstəmovun baş redaktor olduğu dövrdə "Boranla üz-üzə" adlı yazısı ilə ilk dəfə çıxış etdiyini və həmin yazısını dəyərli bir xatirə kimi arxivində qoruyub saxladığını qeyd etdi.

Sonra Ə.Xələfli qəzetlə bağlı xatırlamalarından misal çəkərək dedi ki, bir dəfə qəzetə bir yazı daxil olur. O vaxtki redaktor İncilab Əliyev yazını o qədər redaktə eləyir ki, müəllif yazısından heç bir əsər-əlamət qalmır, axırda da həmin yazını makinada yığılmaq üçün katibə qıza verib

deyir ki, al yaz, çox yaxşı yazıdı. Halbuki artıq bu yazını demək olar ki, İncilab müəllim redaktə prosesində özü yazıb yazı halına gətirmişdi. Bu məsələyə Əlirza müəllim belə bir aydınlıq gətirdi ki, görünür müəllifin məqalədə qoyduğu hansısa bir ideya redaktorun xoşuna gəlibmiş ki, həmin yazının da ideyasını qoruyub saxlamaqla redaktə prosesində yazını tamamilə dəyişdiribmiş.

Natiq Əfsər Məmmədovun redaktor olduğu dövrlərdən də danışdı, nöqtə, vergüllərə görə də qəzetin tənqid olunması məsələsindən danışdı baş redaktorun üstündə belə bir ağır yükün olduğunu qeyd etdi, bildirdi ki, redaktor təkcə məzmun baxımından yox, elə həm də orfoqrafik xətalara görə də məsuliyyət daşıyır ki, axırda oxucuların qınağına tuş gəlməsin.

Əlirza müəllim bir həqiqəti də etiraf etdi ki, bir dəfə "Kolxozçu"ya Aşiq Qurbani ilə bağlı bir yazı göndərmişdim. Məqalə redaktorun xoşuna gəldi, mənə icağırlı sovet dövrünün ateist ideologiyasına müvafiq olaraq aşığıp:

**Ölüm Allah əmridi,
Zülümdü diri dağı.**
- beytindəki birinci misraya

düzəliş etməyi bildirdi.

Burdakı "Allah" ifadəsinə görə yazının dini məzmun kəsb etdiyini deyib, nəhayət bu misrarı dəyişdirib, "Kimdi ölümdən qor-xan" şəklində qəzetdə verdik ki, bu səhv misra sonralar uzun müddət Qurbani yaradıcılığında yanlış olaraq belə getdi.

Bu məqama diqqəti yönəltməklə Ə.Xələfli baş redaktorla-

rın redaktə prosesində də çox böyük məsuliyyət yükünün altına girdiklərini ifadə elədi.

Əli Rza Xələfli çıxışını tamamlayıb, yubiley iştirakçılarında elan etdi ki, Azərbaycan Jurnalistlər Birliyi "Xudafərin" qəzetinin baş redaktoru Şakir Albaliyevi bu gün Həsən bəy Zərdabi diplomu ilə təltif etmişdir.

İştirakçıların alqış sədaları altında həmin Fəxri diplomu Şakir müəllimə təqdim etdi.

Professor İsmayıl Kazımov yaradıcılığa "Xudafərin" qəzeti səhifələrindən başladığını dilə gətirdi, qəzetin məzmununun son dövrlərdə müsbət istiqamətə doğru keyli dəyişdiyini, elmi-publisistik, bədii yaradıcılığa da geniş yer verildiyini qeyd edərək bu sahədə indiki baş redaktorun fəaliyyətini xüsusi vurğuladı.

Çıxışının sonunda "Xudafərin" in 80 illiyi münasibətilə bütün cəbrayılılara təbriklərini çatdırdı.

Yazıçı-publisist Əlisahib Əroğul: - Desəm ki, ən çox oxuduğum qəzet elə "Xudafərin"di, mənə inanın, çünki rayonumuzun aynasıdır bu qəzet. - deyərək çıxışına başladı. Bütün cəbrayılı yazarlar üçün "Xudafərin" in ilk tramin olduğunu qeyd edən yazıçı qəzetin nəşr tarixindən də danışdı, hər dövrün xüsusiyyətinin qəzetin səhifələrində əksini tapdığını dedi. Bu gün qəzetin müəyyən uğurlar qazandığını bildiren natiq nailiyyətlərinin bu cür də davam etdirilməsini arzuladı.

Qəzetin keçmiş redaktorlarından olan Sərməst Seyidəliyev fikirlərini belə bölüşdü:

- Bu gün bütün cəbrayılıların bayramıdır. 80 yaşını - yubiley-

müsabiqədən keçə bilmədim, ruhdan düşmədim. Rəhmətlik Sirac Rüstəmov mənə əvvəlcə korrektor vəzifəsinə işə götürdü. Allah Sirac müəllimə də rəhmət eləsin.

Sərməst müəllim 1965-1992-ci illərdə qəzetin fəaliyyətində çox yeniliklər olmasından, Pri-baltikada, Moldaviyada çıxan qəzetlərlə təcrübə mübadiləsi apar-dıqlarından da danışdı. Qeyd etdi ki, Sirac müəllim onu məsul ka-tib vəzifəsinə irəli çəkməklə qə-zetin bütün məsuliyyətini də üstünə yıxmaqla onun üzərinə şərəfli bir yük qoymuş oldu.

S.Seyidəliyev bir maraqlı faktı da yada saldı ki, məsul ka-tib işlədiyi dövrlərdə Respubli-kada Jurnalistlər Birliyi rayon qəzetləri arasında müsabiqəyə ke-çirdi. Bu vaxt biz də "Xudafə-rin" in 5 sayını müsabiqəyə təq-dim etdik və qəzetimiz 1-ci yerə layiq görüldü. Bizə Jurnalistlər Birliyinin diplomu, xüsusi hə-diyyəsi və pul mükafatı verildi.

Sərməst müəllim qonşu düşmənlərlə müharibə şəraitində ola-ola qəzet çıxarmağın da çə-tinliyindən danışdı. Qabil Əhmə-dovla döyüş bölgələrində olmaqlarından, Qabil müəllimin ziyalı-lar batalyonuna getməsindən, rayonda müşavirə iştirakçıları adından qəzetdə "Dünya azər-baycanlılarına Müraciət" in ge-tməsindən və bunun üstündə Mərkəzi Komitədən onları çox incitməklərindən və s. də söhbət açdı, bir sıra qəzetlə bağlı xatirə-lərini dilə gətirdi.

Daha sonra Sərməst müəllim: "Fəxr edirəm ki, bizdən sonra yeni jurnalist qələmində yeni ruhlə "Xudafərin" qəzetimiz öz klassik üslub və ənənələrinə sadıq qalaraq yaşayır. Şakir müəl-lim çox sağ olsun ki, məcburi köçkünlük şəraitində qəzetimizi maraqlı, oxunaqlı çıxarmaqla onu yaşadır, arzu edirəm ki, növbəti dəfə doğma Cəbrayılımda "Xu-dafərin" in işığına bir yerə yığı-şaq" sözlərilə fikrini yekunlaşdır-dı.

Cəbrayıl rayon Tarix-diy-arşunaslıq muzeyinin direktoru, fəlsəfə doktoru Tariyel Abbashı çıxışına belə başladı:

- Bu yubiley günündə bütün ziyalılarımızı salamlayıram. Bu, ziyalıların bayramıdır, ona görə ki, biz Cəbrayıl ziyalıları hamımız "Xudafərin" in köynəyindən çıxmışıq.

Daha sonra muzeyin direktoru belə bir açıqlama da verdi ki, 1932-ci ildən bu yana indiyədək "Xudafərin" in bütün nömrələri muzeyimizdə qorunub saxlanılır. Yalnız 1992-1993-cü illərə aid olan qəzetin nömrələrini o vaxt almamışıq. Xahiş edirəm ki, kimdə varsa gətirib muzeyə təh-vil versin", - dedi.

Tariyel Abbashı çıxışının axı-rında qəzetin baş redaktoruna tə-briklərini çatdırmaqla yanaşı, bir irad da bildirdi ki, şriftlər çox ki-çik lduğundan, qəzet oxumaq-da bir qədər ağırlıq - çətinlik ya-radır. Bu da yəqin ki, materialın sıxlığı - bolluğu ilə əlaqədardır. Növbəti saylarda bu məsələni nəzərə almağı xahiş edib, qəze-tin fəaliyyətinə uğurlar arzuladı.

Yubiley tədbirini rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı cənab Mahmud Quliyev yekun nitqi söyləməklə və qəzetin növbəti yubileyinin doğma torpaqlarımız-da keçirmək arzusu ilə yekunlaş-dırdı.

* * *

Yubiley tədbirində YAP ray-on təşkilatının sədri Arif Fərzə-liyev, rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Əyyub Quliyev, Əli Ağakışiyev, Mərkəz Paşayev, rayon Təhsil Şöbəsinin müdiri Validə Həsənova, mək-təb direktorları, müəllimlər, ray-on ictimaiyyətini təmsil edən nümayəndələr iştirak edirdilər.

Şakir SSLİFOĞLU